

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Decimis. Consilium CCCCXLV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

fuisse; nihilomagi id prodesset Reo. Non enim hic quaritur principaliter de facto Philippi, ut Reus illud præstet, sed de recusatione Rei, in qua adhuc persistit, recusando ex hoc fundo petitas decimas, quas aperte fatetur, se non solvisse. Cum alioquin ex tanta conjunctione personarum juris præsumptio sit, Philippum hanc ereptionem fecisse ex præcedente Rei sui patris mandato, c. *Constitutus* 1. & ibi DD. De testib. Bart. in l. De pupillo §. si quis De novi oper. nuntiat. Quod nullam habet dubitationem in facto, ex quo patri vel domino commodum acquiritur, Ant. de Vtrio in c. fin. De præsumpt. Car. Ramius consil. 59. Quia circa nu. 5. vol. 1. ut contingit in hac causa: ex quo per hanc filii abreptionem Reus est consecutus, & retinuit creptos manipulos. Ita ut si etiam de injuria, vel de vi, ex interdicto ageretur, recta via actio adversus Reum ex hoc filii facto, infligui posset: ex quo Reus illud ratum habuit, & sic comprobavit, c. Cum ad sedem De restit. spoliat. l. 3. §. deiecit De vi & vi armata. Potissimum attentis etiam dicti Rei præcedentibus minis, collectoribus decimarum factis; ut constat ex testimonio Actorum. Sed frustra scrupulosius de eo hic quaritur; ex quo constat, Reum non solvisse, & sibi retinuisse decimas; & per præsentis litis defensionem, in denegatione decimarum perseverare. Atque ita ex his, aliisque in præacta consultatione latius deductis, extra omnem dubitationem nobis videntur esse partes Venerabilis Domini Officialis, ut Reum ad petitarum decimarum solutionem, ac litis expensas condemnet.

De Decimis.

S V M M A R I V M.

Decima ex lana.

1. Decima ex lana ovium solvenda.
2. Consuetudo civitatis extenditur ad loca iure reservata illi subiecta.
3. Consuetudinis probatio.
4. Consuetudo in præstatione decimarum quid pesserit.
5. Decima animalium ubi præstanda.

CONSILIVM CCCCXLV.

CONFESSIO, quam Henricus Wouters, & Hieronymus Drabbe hujus causæ Rei, ad libellum pro parte Venerabilium Dominorum Decani, & Capituli Collegiæ Ecclesiæ S. Pauli Leodiensis Actorum exhibitum, fecerunt; quod videlicet ad Actores in pago de Werdis S. Georgii pertineant omnes majores & minores decimæ; quodque ipsi Rei anno septuagesimo quinto plures oves aluerint, earumque tonsionem fecerint, & inde lanam perciperint, facit, ut de intentione Agentium, concludentium ad solutionem decimæ lanæ ex hujusmodi ovibus perceptæ, dubitari non possit.

Sic enim probato generali seu universali jure decimandi, probatum quoque censei debet jus percipiendi decimam lanæ, l. 1. De auro & argento leg. l. Item legato §. 1. De legat. 3. quæ cum in fructu ovium sit, l. In pecudum De usufr. §. pecudum Inst. De rer. divis. & fructuum omnium cujuscumque generis, sive naturalium, sive industrialium, et-

jam ex pecoribus, decimæ jure divino sint solvenda, c. Non est De decimis; merito quoque illius decima, cum tendendo percipitur, solvenda est. Sed Rei in hoc jure universali seu generali exceptionem, restrictionem, & limitationem faciunt; quod scilicet in loco de Werdis, aliisque parochiis vicinis decima lanæ solvi debeat ex iis decimatis ovibus, quæ pro maiore parte anni sub decimatio ejusdem pagi stabulatur, & intercenta, seu pasta sunt: non etiam ex iis, quæ post festum Purificationis Beatæ Mariæ aliunde illuc traductæ, in proxima æstate tenduntur: de qua observatione Rei constituunt immemorabilem præscriptionem seu consuetudinem. In qua exceptione consistit hujus causæ difficultas, an scilicet illa consuetudo probata sit, & quem effectum habeat? Producti sunt per Reos super hac consuetudine octo testes, qui per omnia conformiter non testificantur. Nam in primis quod attinet ad specialem consuetudinem loci, seu pagi de Werdis, unus est tantum qui de ea aliquid assertivè & concludenter deponit; dicens se à tempore discretionis suæ scivisse observari, quod in parochia de Werdis observetur, ut ibi non solvatur decima lanæ de ovibus emptis post festum Purificationis. Primus verò, atque item secundus, quintus & sextus aperte dicunt se de consuetudine loci de Werdis nihil scire; prout nec reliqui testes de ea specialiter quicquam deponunt: nisi quod septimus dicat se à diversis de Werdis audivisse observari hujusmodi consuetudinem; sed non addit, quod in pago de Werdis ita servetur. Atque ita unicuique & singulare testimonium unius solius fidei probationis non meretur, l. Invisitandi c. De testib. nec adjuvari aut suppleri potest aliorum testimonio testimonio, qui de hujusmodi aliqua consuetudine in aliis vicinis pagis observata loquuntur. Nam & illa singularia sunt; ita ut inter se comparata, nulla sint conformia vel consonantia; cum de aliis pagis, seu locis loquuntur: quæ etiam vicina sint pago de Werdis, ex ratione tamen vicinitatis, consuetudines suas ad vicinum pagum non extendunt: quia consuetudo cujusque loci intra limites sui loci concluditur, nec extenditur ad alium.

Et quamvis consuetudo civitatis extendatur ad vicos & pagos illi respondentes, Bart. in l. Ex ea De posulan. & in l. 2. quæst. 3. c. Quæ sit longa consuetudo; propter jus universale, quo civitas omnia sibi subiecta, vel correspondentia loca ex æquo respicit, numquam tamen vici, pagi, aut inferioris loci consuetudo, vires suas extendit ad alia sibi non subiecta loca, Rochus de Curte in tract. de consuetud. sect. 4. nu. 16.

Deinde diligenter expensa hæc testimonia, etiam si consonantia essent, non possent sufficere ad approbationem consuetudinis: ad quam probationem multa requiruntur, Bart. in d. l. 2. quæst. 27. & præcipue temporis diurnitas, & quod in contradictorio judicio ita servari & judicari testes viderint, l. Cum de consuetudine in fine De legib. late Rochus sect. 8. nu. 26. Quæ & pleraque alia in dictorum testimonio testimonio omnino desiderantur: neque etiam in decimis, quæ jure divino debentur, facile admittitur, quod jus decimarum immi-

imminuat; ideoque nec præscriptione, aut aliâ consuetudine tolluntur; quia juri communi id repugnat, c. Cum non sit de decimis. Bald. in l. 1. in fine C. De feriis Felin in c. Si diligenti De præscript. * Verum quidem est, & in decimarum solutione plurimum valere consuetudinem; non quæ tollit obligationem & præstationem decimarum; sed quæ tantum vel transfert, vel moderatur, vel formam præstationis immutat: veluti in prædialibus decimis, ut præstentur alii, quàm ei, qui loci, ubi bona sita sunt, Pastor seu Parochus, est c. Cum sint, c. Ad Apostolica in fine De decimis; vel quod animalium decimæ præstentur, ubi stabulantur, non ubi pascuntur; cum regulariter ibi sit præstanda decima factus & lana, ubi animalia pascuntur, Gloss. & I.D. in d.c. Ad Apostolica. Verum ut hujusmodi consuetudo quæ non tam contra, quàm præter jus commune est, obtineat, requiritur illam esse legitime præscriptam, Gloss. in d. c. Cum sint in verb. ad consuetudinem; præsertim cum per consuetudinem detrahatur juri alicujus; cujus generis consuetudo non propriè consuetudo, sed præscriptio est, Ioan. Andr. in c. fin. De consuet. super ult. Gloss. Cujus generis est hæc, quæ hic per Reos prætextitur; per quam Pastori loci, ubi tempore tonsionis pascuntur animalia, decimæ lanæ subtraherentur: cujus generis præscriptio non longi nec longissimi est, sed temporis immemoralis, Panor. & alii in d. c. Cum sint, tunc cum per consuetudinem tollitur jus decimandi, etiam in unâ specie. Et præterea concurrunt personæ incapaces; ut est in proposita consuetudine, per quam Rei dicunt subditos etiam laicos de verdis liberari à præstatione decimarum lanæ, quæ ex ovibus est detonsa; quæ ad dictum pagum venerint post festum Purificationis. Hæc enim personæ incapaces, quibusdam tam efficaç est, ut existiment laicum nullo omnino tempore, quantumvis immemoralis, ex consuetudine vel præscriptione liberari posse à decimarum præstatione, Geminianus in c. 2. De prebend. lib. 6. Bart. in l. Comperit C. De præscript. 30. vel 40. annor. *

Tolerabilis posset esse consuetudo, de qua aliquos ex prædictis testibus deponunt; non quidem de loco seu pago de Verdis, sed de aliis: quod non solvatur quidem decima Pastori loci, ubi lana detonsa est, si non longiore tempore oves in ejus parochia stabulata, & pastæ sunt; sed illi, ubi antecedente anno pastæ fuerunt: nam sic non liberatur laicus à solutione decimarum, sed obligatio transfertur dumtaxat. Ut etiam in jure probatur, duobus Pastoribus posse acquiri portionibus, vel pro ratione temporis solvi hujusmodi decimas; si oves in utraque parochia pastæ sunt, Gloss. in verb. personales in d. c. Ad Apostolica, Boer. ad consuet. Biterrenses tit. Des consuet. prædiales 12. & 13. Steph. Bertran. consil. 115. Licet in imponenda, & consil. 252. Si animalia vol. 3. parte 1.

Cum ergo Rei stent in allegatione consuetudinis omnino non solvendi decimam lanæ ex ovibus translatis citra festum Purificationis, nec allegent se illas solvisse, velolvere debuissse Pastori alicujus alterius parochiæ, ubi prius stabulata vel pastæ fuerunt: non potest eis allegata, & minime sufficienter probata consuetudo suffragari, ut excusentur, aut liberentur, à præstatione decimarum Consil. Wamef. Tom. II.

lanæ. Ad quod potissimum in hac causa respiciendum est: quia maxime premit Reorum causam; qui conantur in præjudicium juris divini, libertatem præstationis decimarum usurpare in lana extranslatis ovibus detonsa. Id enim si liberè fieri posset; nemo esset, qui non instante tonsionis tempore, oves suas ad vicinam parochiam traducturus esset; ut sic per occasionem translationis, nec Parochus loci, unde translata essent, propterea, quod ibi detonsæ non essent, nec Parochus loci, ad quem translata essent, propterea quod ibi satis diu pastæ non essent, decimas lanæ solveret. Proinde cum decima lanæ statim debeat, simulatque detonsa est, Rebuff. de decimis quest. 6. un. 32. rectè quoque exigi potest à Parochus loci, ubi detonsa est, vel ab eo, qui ejus loco ex privilegio vel præscriptione habet decimas: qui ea in parte fundatam habet intentionem. Et sic prorsus improbabilis est Reorum oppositio, qui non decimatam hanc lanam retinere contendunt; ex qua nemo alius à Reis decimam petiit, nec verosimiliter petiturus est: cum ut Rei proponunt, per mercatores ex remota ditione, & sic ex longo locorum intervallo, oves adductæ atque ipsis Reis venditæ fuerint. Concludimus igitur officium Venerabilis D. Officialis esse, ut Reos Actoribus condemnent; secundum conclusionem pro Actorum parte in hac causa propositam.

De Decimis.

SUMMARIUM.

Decimæ novales.

1. Novale quid sit.
2. Pastor loci habet fundatam intentionem ad decimas.
3. Decimarum percipiendarum ex privilegio, consuetudine vel præscriptione ius non extendit se ad decimas novales.
4. Præscriptum tantum, quantum possessum.
5. Possessionis seu præscriptionis immemoralis effectus.

CONSILIUM CCCCLVI.

EX his, quæ compendio ex causa iudicii possessorii manutenentiæ inter Reverendum Dominum Abbatem Einhamensem, Domicellum Wilhelmum Cathulle, ac Laurentium de Riddere Actores; ac Dominum Iacobum de Blekere Reum Opponentem proponuntur, si aliud in actis causæ non est, quod causæ statum mutare possit; videtur mihi infrascripto pro Reo opponente sententiam absolutoriam; & si interdictum duplicatum est, etiam adjudicatoriam possessionis percipiendi decimas novales, ferendam esse.

Nam cum proponatur ex actis, adeoque Actorum etiam confessione, agrum, de quo queritur, & ex quo Reus decimas percepit, prorsus novalem esse; hoc est nunc primum in anno septuagesimo quarto novissimè præterito ad culturam redactum; nec extare memoriam, quod aliquando prius cultus fuerit, c. Quid per novale De verb. signif. expeditum est & clarum, jus decimandi in eodem agro pertinere ad dictum Reum tamquam Pastorem loci, sub quo dictus ager situs est.

Nam ut in decimis percipiendis & exigendis in